

ג. סכך פסול פחות מד' עם אויר פחות מג', גם אם שניהם ביהוד יותר מארבעה טפחים [או ארבע אמות לפי דעה אחת הנ"ל] – כשרה [לפי ששני הפסולים הללו אין שיעוריהם שוים לכך אינם מצטרפים. ורבה הקשה לרבנן דבי רב שלפי שיטתם בדין היה שייצטרפו כיון שמכל מקום יש שם הפלגה ארבעה טפחים. והם סוברים שסכך פסול אינו פוסל משום הפלגה. או אפשר שסוברים כיון שסו"ס אין שיעוריהם שוים אינם מצטרפים על אף שטעם אחד בשניהם. עפ"י ריטב"א].

א. שני טפחים סכך פסול מכאן ושני טפחים מכאן ואויר פחות משלשה באמצע, יש להסתפק שמא שני הפסולים מצטרפים לפסול. אבל אם בפסולים לבדם אין ארבעה, אין האויר משלימם לארבעה, שאין 'לבוד' להחמיר (תוס'). ויש פוסלים באופן הראשון. עפ"י רבנו ירוחם. וע"ע רעק"א ושפת אמת. ונקטו אחרונים שאם אי אפשר לתקן ואין לו סוכה אחרת – ישב בה בלא ברכה. אבל באופן השני – כשר. משנ"ב תרלב סק"ט).

ב. אויר פחות משלשה טפחים סמוך לדופן, ולאחריו סכך פסול פחות מד' אמות; כתב הגרעק"א על פי הר"ן שהסוכה פסולה לפי שאין לומר שתי הלכות, 'לבוד' ו'דופן עקומה', כאשר האחת צריכה להתבסס על האחרת. והרי כאן אינך יכול לדון דופן עקומה אם לא תאמר לבוד. ויש שחולקים על דין זה (ע' בשו"ת אור לציון ח"א מג; שבט הלוי ח"א קסד. וע"ע במובא לעיל ד טז).

ג. נראה שאעפ"י שסכך פסול אינו מצטרף עם אויר, זהו רק לפסול הסוכה, אבל כל שיש בשניהם יחד ארבעה טפחים – אין ישנים תחתיהם (עפ"י חו"א קמד, ד).

בסוכה קטנה, אויר וסכך פסול מצטרפים לשלשה טפחים לפסול כיון שנחסר משיעור הכשר הסוכה.

צירוף דברים שאין שיעוריהם שוים, בהלכות השונות שבתורה – ע' בפירוט במעילה יז-יח.

דף יח

על זיהוי דגים טמאים וטהורים על פי מקום חיותם ושאר סימנים – בע"ז לט-מ.

לא. האם יש לבוד באמצע – לענין סוכה, שבת והאהלה על הטומאה?

כאמור, נחלקו רב אחא ורבינא באויר המפסיק את הסכך, האם נאמרה תורת 'לבוד' (למעלה. תוס') באמצע אם לאו.

והוכיחו בגמרא שהכל מודים לענין עירוב דרבנן שיש לבוד באמצע, שלכן שתי קורות היוצאות משני צדי המבוי, אעפ"י שאינן נוגעות זו בזו, אם אין ביניהם שלשה טפחים – מותר.

לענין טומאת אהל, לכל הדעות אין 'לבוד' באמצע [שכך נתקבל בהלכות טומאה], ולכן ארובה שבתוך הבית, טומאה בבית – מה שכנגד ארובה טהור. כנגד ארובה – כל הבית כולו טהור.

יש מפרשים שלדעת האומר אין לבוד באמצע, אף בסמוך לדופן אין לומר 'לבוד', שלדעתו לא נאמרה הלכה זו אלא במחיצות ולא בתקרה (ער"ן; ערוך לנר). ויש אומרים באמצע דוקא, אבל מן הצד – אומרים 'לבוד' אף בסכך (עפ"י שפת אמת).

ולפי מסקנת ההלכה שיש לבוד באמצע ורק לענין טומאה נתקבל שאין לדון בה 'לבוד', יש אומרים [עפ"י דקדוק לשון רש"י] שזה רק באמצע התקרה אבל ארובה מן הצד, אין עוברת בה הטומאה (ע' בשפת אמת שדן בדבר ונשאר ב'צ"ע לדינא'. וכ"ה בסדרי טהרות דף קמח:). ואולם כמה